

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**Факультет музичного мистецтва
Кафедра теорії та історії музики**

**ЄВРОПЕЙСЬКЕ МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО
НОВОГО ЧАСУ**

Програма та навчально-методичні матеріали

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво
Спеціальність – 025 Музичне мистецтво
Освітня програма: Академічний спів
Освітній рівень – перший (бакалаврський)

УДК 78.03(4)"654"(073)

Є 24

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 12 від 25.05.2023 року)

Рецензенти:

Коновалова І. Ю., доктор мистецтвознавства, доцент, зав. кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури

Бреславець Г. М., кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри естрадного та народного співу, заступник декана факультету музичного мистецтва Харківської державної академії культури

Укладач: професор, доктор мистецтвознавства, професор **Польська Ірина Іллівна**

Є 24 Європейське музичне мистецтво Нового часу : прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти за напрямом підготовки 02 «Культура і мистецтво», спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійна програма «Академічний спів» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. теорії та історії музики ; [уклад. Польська І. І.]. Харків : ХДАК, 2023. 24 с.

УДК 78.03(4)"654"(073)

© Харківська державна академія культури, 2023 р.

© Польська І. І., 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна / освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>02 мистецтво</u>	Вибіркова	
	Спеціальність <u>025 музичне мистецтво</u>		
Загальна кількість годин - 180	Освітньо-професійна програма: Академічний спів	Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 8	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	52 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		120 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 0,5 аудиторних/самостійна

для заочної форми навчання — аудиторних/самостійна

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Європейське музичне мистецтво Нового часу» — навчальна дисципліна в системі фахових дисциплін спеціальності 025 — «Музичне мистецтво». Курс «Європейське музичне мистецтво Нового часу» призначений для бакалаврів факультетів музичного мистецтва вузів культури та мистецтва. Він є суттєвою складовою частиною комплексу фахових дисциплін, важливою ланкою комплексного професійного формування здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої музичної освіти.

Курс «Європейське музичне мистецтво Нового часу» є **вибірковою навчальною дисципліною**, на вивчення відводиться 180 годин / 6 кредитів ECTS.

Розподіл цього обсягу у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять є таким:

для денної форми навчання:

- загальна кількість годин – 180;
- тижневих годин: аудиторних – 4, самостійної роботи студентів – 8;
- аудиторних занять 60 год., з них лекцій – 52 год., семінарських занять – 8 год.

Зміст даної програми обумовлений пріоритетним значенням принципу єдності теоретичного, історичного і виконавсько-аналітичного підходів до науково-практичного осягнення проблематики, пов'язаної з сучасним музикознавством.

Передумовами для вивчення дисципліни є комплекс музично-історичних, музично-теоретичних та музично-виконавських дисциплін, що є базовими для формування фахових компетентностей на першому (бакалаврському) рівні вищої музичної освіти. Курс «Європейське музичне мистецтво Нового часу» є щільно пов'язаним у педагогічному процесі з дисциплінами музично-історичного, музично-теоретичного, методико-педагогічного та історико-культурологічного циклів, а також з фаховими виконавськими дисциплінами за освітньою програмою «Академічний спів».

Важливим підґрунтям для засвоєння навчальної дисципліни «Європейське музичне мистецтво Нового часу» є володіння теоретичними знаннями та практичними навичками з дисциплін «Історія світової художньої культури», «Історія світової музики», «Історія української музики», «Аналіз музичних творів», «Історія та теорія вокального виконавства», тощо. Теоретичні знання, засвоєні під час вивчення курсу «Європейське музичне мистецтво Нового часу», є однією з умов, що забезпечують творчий зріст бакалавра у його фаховій виконавській діяльності за відповідною освітньою програмою.

Своєю чергою, здобутий в результаті проходження курсу «Європейське музичне мистецтво Нового часу» теоретичний і практичний професійний досвід у вигляді системи знань, умінь і компетентностей є вагомим підґрунтям успішної підготовки майбутніх фахівців – бакалаврів музичного мистецтва.

Метою навчальної дисципліни «Європейське музичне мистецтво Нового часу» є надання здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої музичної освіти за освітньою програмою «Академічний спів» сучасної науково-методологічної бази для подальшої практичної професійної діяльності в галузі музичного мистецтва, формування у них теоретичних і практичних компетенцій відповідно до кваліфікації «бакалавр».

Метою викладання навчальної дисципліни «Європейське музичне мистецтво Нового часу» є методологічна професіоналізація здобувачів першого (бакалаврського) освітньо-професійного рівня вищої музичної освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» у проблемному полі сучасної музичної науки і практики; формування спеціальних знань, вмінь та здатностей, пов'язаних із осягненням особливостей європейського музичного мистецтва Нового часу; набуття здобувачами освіти ключових теоретичних і практичних фахових компетентностей, необхідних для підготовки сучасних фахівців відповідно до кваліфікації «бакалавр музичного мистецтва» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Європейське музичне мистецтво Нового часу» використовується для формування компетентностей та програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою «Академічний спів» фахової підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої музичної освіти за спеціальністю 025 – музичне мистецтво.

У результаті вивчення дисципліни «Європейське музичне мистецтво Нового часу» магістранти мають оволодіти таким комплексом компетентностей:

Загальні компетентності	ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності. ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
--------------------------------	---

	<p>ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 19. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини світової та української культури, цінностей і традицій.</p>
Спеціальні компетентності	<p>СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у вокально-виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням вокальною технікою, прийомами та методиками академічного співу.</p> <p>СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва, особливості історико-культурного і художнього контексту його розвитку.</p> <p>СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва, міждисциплінарні зв'язки між музичними та історичними подіями у світовій та українській культурі, досягненнями у мистецтві і літературі.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та вокального репертуару.</p> <p>СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.</p> <p>СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.</p> <p>СК 22. Здатність використовувати у творчій діяльності знання про закономірності історичного розвитку вокального мистецтва, оперної музики у світовій та українській культурі.</p>

Програмні результати навчання.

<p>РН 4 Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>РН 6 Демонструвати спроможність до осягнення історико-теоретичних проблеми в галузі музичного мистецтва та виконання самостійної роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.</p> <p>РН 7 Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу.</p> <p>РН 8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>РН 15 Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>РН 17 Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох</p>

РН 19 Демонструвати поглиблене знання специфіки світової художньої та української культури, розвитку глобалізаційних процесів у сучасному світі, розуміння законів, за якими розвиваються українська культура.

Критерієм оцінювання результатів навчання є досягнення здобувачем освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1.Початковий 1-34 балів	Студент не виконав основні завдання із самостійної роботи. Не володіє в повному обсязі музичним та теоретичним матеріалом курсу, методикою аналізу сучасного інформаційного простору в сфері професійно-орієнтованої проблематики музикознавства.
35-59 балів	Студент не виконав в повному обсязі основні завдання із практичної та самостійної роботи. Майже не володіє методикою дослідження сучасного інформаційного простору в сфері професійно-орієнтованої проблематики музикознавства, має фрагментарні знання з теоретичного та практичного матеріалу курсу, не вміє застосовувати базову термінологію сучасної науково-теоретичної сфери музикознавства.
2.Середній 60-63 балів	Студент виконав деякі основні завдання із практичної та самостійної роботи, але продемонстрував знання на низькому рівні. Невпевнено володіє методикою дослідження сучасного інформаційного простору в сфері професійно-орієнтованої проблематики музикознавства, має дуже слабкі знання з теоретичного та практичного матеріалу курсу, непевнено вміє застосовувати базову термінологію сучасної науково-теоретичної сфери музикознавства, що свідчить про обмеженість його загальнокультурного та професійного рівня.
64-73 балів	Студент виконав основні завдання із практичної та самостійної роботи, що частково відповідає програмним вимогам. Посередньо володіє методикою дослідження сучасного інформаційного простору в сфері професійно-орієнтованої проблематики музикознавства, має непевнені знання з теоретичного та практичного матеріалу курсу, недостатньо застосовує базову термінологію сучасної науково-теоретичної сфери музикознавства, що свідчить про його посередній загальнокультурний та професійний рівень.
3.Достатній 74-81 балів	Студент виконав основні завдання із практичної та самостійної роботи, які в достатній мірі відповідає програмним вимогам. Виявив в цілому навички дослідження сучасного інформаційного простору в сфері професійно-орієнтованої проблематики музикознавства, має достатні знання з теоретичного та практичного матеріалу курсу, застосовує базову термінологію сучасної науково-теоретичної сфери музикознавства, що свідчить про його середній загальнокультурний та дослідницький рівень.
82-89 балів	Студент добре виконав основні завдання із практичної та самостійної роботи, які відповідають програмним вимогам. Виявив в цілому добрі знання щодо тематичного матеріалу курсу. Студент володіє навичками аналізу сучасного інформаційного простору в сфері професійно-орієнтованої проблематики музикознавства, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання, може самостійно виправляти допущені помилки, має впевнені знання з теоретичного

	та практичного матеріалу курсу, досить вільно володіє спеціальною музикознавчою лексикою та базовою термінологією сучасного музикознавства, що свідчить про його добрий загальнокультурний та професійно-дослідницький рівень.
4. Високий 90 – 100 балів	Студент бездоганно виконав основні завдання із практичної та самостійної роботи, які у повній мірі відповідають програмним вимогам. Виявив бездоганні навички дослідження сучасного інформаційного простору в сфері професійно-орієнтованої проблематики музикознавства, на високому рівні продемонстрував знання з основних проблем сучасної музичної науки. Студент володіє навичками комплексного аналізу музичних творів, здатний систематизувати та застосовувати набуті знання у практичній діяльності, вільно орієнтується в музичному та теоретичному матеріалі курсу, володіє спеціальною музикознавчою лексикою та базовою термінологією сучасного музикознавства, що свідчить про його високий загальнокультурний рівень.

Засобами діагностики успішності навчання є інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять, індивідуальні навчально-дослідні завдання, завдання для періодичного (модульного) контролю, комплексні контрольні роботи, питання до заліку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є поточне опитування, тестування, реферати, доповіді на семінарах, залік.

2. Зміст курсу

РОЗДІЛ 1. МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО НОВОГО ЧАСУ В СИСТЕМІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 1. Європейське музичне мистецтво Нового часу як культурний феномен

Поняття Нового часу як особливого етапу світової історії. Витоки Нового часу в європейській культурі. Значення Нового часу в історії європейської культури.

Музичне мистецтво в системі культури Нового часу. Загальні особливості європейського музичного мистецтва Нового часу.

Тема 2. Культурно-історичні та філософсько-естетичні передумови становлення європейського музичного мистецтва Нового часу

Культурно-історичні передумови становлення європейського музичного мистецтва Нового часу. Філософсько-естетичні та художні передумови становлення європейського музичного мистецтва Нового часу.

Витоки європейського музичного мистецтва Нового часу. Сутність та специфіка принципового змістовного перевороту у розвитку європейського музичного мистецтва XVI-XVII ст.

Тема 3. Періодизація європейського музичного мистецтва Нового часу

Засади періодизації європейського музичного мистецтва Нового часу. Основні періоди розвитку європейського музичного мистецтва Нового часу.

РОЗДІЛ 2. ЄВРОПЕЙСЬКЕ МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО XVI-XVIII СТОЛІТЬ

Тема 4. Європейське музичне мистецтво доби Відродження: загальна характеристика

Поняття та явище Відродження в історії європейської культури. Музична культура європейського Середньовіччя та Відродження: взаємозв'язки та принципові відмінності.

Культурно-історичні процеси в Європі доби Відродження. Нові функції музики в європейському суспільстві Нового часу. Музичні інструменти доби Відродження. Змістовні трансформації в музичному мистецтві Відродження в контексті художніх парадигм Нового часу.

Тема 5. Творча діяльність видатних музикантів доби Відродження

Творчі здобутки композиторів нідерландської школи. Творчі здобутки композиторів італійських композиторів доби Відродження. Творчість Палестрини, Орландо Лассо та ін. Історичні передумови народження жанру опери. Творчі здобутки Флорентійської камерати. Виникнення опери як змістовний ітог творчих пошуків митців Відродження.

Тема 6. Європейське музичне мистецтво доби бароко: загальна характеристика

Поняття бароко. Доба бароко та її хронологічні межі. Історичні особливості розвитку європейської культури доби бароко. Музична естетика доби бароко та її специфіка. Теорія афектів та її роль в музичному мистецтві бароко.

Тема 7. Творча діяльність видатних музикантів доби бароко

Творча постать К. Монтеверді та його роль у формуванні європейської опери. Творчість видатних італійських музикантів доби бароко (А. Кореллі, А. Вівальді, Т. Альбіноні, А. Скарлатті, Д. Скарлатті, Дж. Тартіні та ін.). Італійська скрипкова школа та її майстри.

Творча діяльність Ж.-Б. Люллі та її роль у розвитку французького музичного мистецтва. Французькі клавесиністи (Ф. Куперен). Творчість Г. Перселла та англійська опера XVII ст.

Видатні німецькі композитори доби бароко (Д. Бухстехуде, Г. Шютц, Й. Пахельбель, Г.-Ф. Телеман та ін.). Творчість Й.-С. Баха та Г. Ф. Генделя як вершина європейського музичного мистецтва доби бароко.

Тема 8. Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби бароко.

Барокова опера та її основні типи. Провідні форми та жанри інструментального музичного мистецтва доби бароко (прелюдія, токата, фуга, сюїта, соната da chiesa, соната da camera, concerto grosso, сольний концерт тощо).

Тема 9. Європейське музичне мистецтво доби класицизму: загальна характеристика

Культурно-історичні передумови формування європейського музичного мистецтва класичної доби. Музичне мистецтво класицизму в контексті філософських ідей та художньо-естетичних концепцій європейського Просвітництва.

Музична естетика класичної доби: провідні засади та принципи. Типізація змісту та форми музики, музичних жанрів, музичної мови як характерна ознака музичного мистецтва класицизму.

Тема 10. Творча діяльність видатних музикантів доби класицизму

Йозеф Гайдн як основоположник музичного мистецтва віденського класицизму. Творчість Й. Гайдна: загальна характеристика, основні віхи. Історична роль Й. Гайдна у європейській музичній культурі.

Постать В. А. Моцарта в історії музики. Творчість Моцарта: загальна характеристика, основні віхи. Музичний театр В. А. Моцарта. Симфонічна творчість В. А. Моцарта.

К. В. Глюк та його оперна реформа. Творчість К. В. Глюка: загальна характеристика, основні віхи.

Художньо-філософські засади творчості Людвіга ван Бетховена. Творчість Бетховена: загальна характеристика, основні віхи. Формування симфонізму як методу музичного мислення.

Тема 11. Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби класицизму.

Сонатно-симфонічний цикл як провідна музична форма музики класичної доби. Провідні жанри інструментальної музики віденського класицизму. Оперні жанри епохи. Камерно-вокальні твори класичної доби.

РОЗДІЛ 3. ЄВРОПЕЙСЬКЕ МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.

Тема 12. Європейське музичне мистецтво доби романтизму: загальна характеристика

Культурно-історичні передумови формування романтизму в європейському мистецтві. Музичне мистецтво романтизму в контексті філософських ідей та художньо-естетичних концепцій європейської культури ХІХ ст.

Музична естетика романтичної доби: провідні засади та принципи. Образний світ європейського музичного романтизму. Принципові відмінності романтичного музичного мистецтва від класичного.

Нові тенденції в композиторській творчості та музичному виконавстві епохи.

Тема 13. Творча діяльність видатних європейських музикантів-романтиків

Видатні постаті європейського музичного мистецтва романтичної доби (К. М. фон Вебер, Ф. Шуберт, Р. Шуман, Ф. Ліст, Ф. Шопен, Ф. Мендельсон, Р. Вагнер, Й. Брамс, Г. Берліоз, Н. Паганіні, Дж. Мейербер, В. Белліні та ін.).

Творчість Ф. Шуберта: загальна характеристика, основні твори.

Творчість Ф. Шуберта: загальна характеристика, основні твори.

Творчість Р. Шумана: загальна характеристика, основні твори.

Творчість Ф. Шопена: загальна характеристика, основні твори.

Творчість Ф. Ліста: загальна характеристика, основні твори.

Творчість Р. Вагнера: загальна характеристика, основні твори.

Творчість Й. Брамса: загальна характеристика, основні твори.

Тема 14. Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби романтизму.

Переосмислення класичних жанрових засад у європейському музичному мистецтві романтичного напрямку. Провідна роль вокальної (пісня, романс) та інструментальної мініатюри в європейському музичному мистецтві романтичної доби. Цикл мініатюр як один з найважливіших жанрів європейського музичного мистецтва романтичної доби.

Тема 15. Європейське музичне мистецтво імпресіонізму: загальна характеристика

Культурно-історичні передумови формування імпресіонізму в європейському мистецтві другої половини ХІХ ст. Музичний імпресіонізм в контексті художньо-естетичних ідей європейського мистецтва другої половини ХІХ ст.

Музична естетика імпресіонізму: провідні засади та принципи.

Тема 16. Творча діяльність видатних музикантів-імпресіоністів

Видатні постаті європейського музичного мистецтва імпресіонізму. Творчість Клода Дебюсі: загальна характеристика, основні твори. Творчість Моріса Равеля: загальна характеристика, основні твори.

Тема 17. Європейське музичне мистецтво на зламі XIX–XX ст.: від Нового до Новітнього часу

Культурно-історичні передумови кризи класико-романтичної традиції в європейському мистецтві кінця XIX ст. Кризові явища в європейському музичному мистецтві кінця XIX ст.

Початок формування нових художніх ідей та принципів в європейському музичному мистецтві початку XX ст. в контексті зміни культурних парадигм на зламі Нового та Новітнього часу.

Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Музичне мистецтво Нового часу в системі європейської культури												
Тема 1. Європейське музичне мистецтво Нового часу як культурний феномен	11	2		2		7						
Тема 2. Культурно-історичні та філософсько-естетичні передумови становлення європейського музичного мистецтва Нового часу	9	2				7						
Тема 3. Періодизація європейського музичного мистецтва Нового часу	9	2				7						
Разом за розділом 1	29	6		2		21						
Розділ 2. Основні категорії та універсалії сучасного музикознавства												
Тема 4. Європейське музичне мистецтво доби Відродження: загальна характеристика	9	2				7						
Тема 5. Творча діяльність видатних музикантів доби Відродження	9	2				7						
Тема 6. Європейське музичне мистецтво доби бароко: загальна характеристика	13	4		2		7						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 7. Творча діяльність видатних музикантів доби бароко	13	6				7						
Тема 8. Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби бароко.	9	2				7						
Тема 9. Європейське музичне мистецтво доби класицизму: загальна характеристика	11	2		2		7						
Тема 10. Творча діяльність видатних музикантів доби класицизму	13	6				7						
Тема 11. Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби класицизму.	11	4				7						
Разом за розділом 2	28	6		4		18						
Розділ 3. Європейське музичне мистецтво XIX – поч. XX ст.												
Тема 12. Європейське музичне мистецтво доби романтизму: загальна характеристика	11	4				7						
Тема 13. Творча діяльність видатних європейських музикантів-романтиків	15	6		2		7						
Тема 14. Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби романтизму.	9	2				7						
Тема 15. Європейське музичне мистецтво імпресіонізму: загальна характеристика	9	2				7						
Тема 16. Творча діяльність видатних музикантів-імпресіоністів	9	2				7						

Тема 17. Європейське музичне мистецтво на зламі XIX–XX ст.: від Нового до Новітнього часу	11	2				8						
Разом за розділом 3	26	6		2		18						
Усього годин	180	52		8		120						

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Європейське музичне мистецтво Нового часу як культурний феномен	2
2	Європейське музичне мистецтво доби бароко: загальна характеристика	2
3	Європейське музичне мистецтво доби класицизму: загальна характеристика	2
4	Творча діяльність видатних європейських музикантів-романтиків	2
Разом		8

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Європейське музичне мистецтво Нового часу як культурний феномен	7
2	Культурно-історичні та філософсько-естетичні передумови становлення європейського музичного мистецтва Нового часу.	7
3	Періодизація європейського музичного мистецтва Нового часу	7
4	Європейське музичне мистецтво доби Відродження: загальна характеристика	7
5	Творча діяльність видатних музикантів доби Відродження	7
6	Європейське музичне мистецтво доби бароко: загальна характеристика	7
7	Творча діяльність видатних музикантів доби бароко	7
8	Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби бароко.	7
9	Європейське музичне мистецтво доби класицизму: загальна характеристика	7
10	Творча діяльність видатних музикантів доби класицизму	7
11	Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби класицизму.	7
12	Європейське музичне мистецтво доби романтизму: загальна характеристика	7
13	Творча діяльність видатних європейських музикантів-романтиків	7
14	Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва	7

	доби романтизму	
15	Європейське музичне мистецтво імпресіонізму: загальна характеристика	7
16	Творча діяльність видатних музикантів-імпресіоністів	7
17	Європейське музичне мистецтво на зламі XIX–XX ст.: від Нового до Новітнього часу	8
Разом		60

4. Форми, види навчальних занять та методи навчання

Форми навчання

Навчальні заняття в очній, дистанційній або змішаній формах, самостійна робота, контрольні заходи.

Види навчання:

Лекційні, практичні, семінарські заняття, самостійна робота, робота у фонотеці, в бібліотеках та в Інтернеті, засвоєння комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД).

Методи навчання:

Проблемний виклад, дальтон-план, частково-пошуковий, дослідницький – самостійний пошук наукових, навчальних матеріалів за тематикою навчальної дисципліни.

9. Критерії та форми поточного та підсумкового контролю;

Критерії оцінювання результатів навчання

A 90-100 (відмінно): аспірант відвідував усі аудиторні заняття, має повний конспект лекцій, творче орієнтується в матеріалі курсу, якісно виконував усі контрольні завдання, постійно брав активну участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

B 82–89 (добре): аспірант відвідував переважну більшість аудиторних занять, має конспект лекцій, вільно орієнтується в матеріалі курсу, доволі повно виконував контрольні завдання, брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

C 74–81 (добре): аспірант відвідував більшість аудиторних занять, має конспект лекцій, орієнтується в більшості проблем з курсу, виконував контрольні завдання, іноді брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

D 64–73 (задовільно): аспірант відвідував частину аудиторних занять, відсутній конспект частини лекцій, орієнтується в деяких проблемах з курсу, виконував деякі контрольні завдання, майже не брав участі в обговоренні проблемних питань дисципліни.

E 60–63 (задовільно): аспірант відвідав незначну частину аудиторних занять, відсутній конспект більшості лекцій, поверхово розуміється в проблемах курсу, більшість контрольних завдань не виконані або виконані на низькому рівні, уникав обговорення проблемних питань дисципліни.

FХ 35–59 (незадовільно з можливістю повторного складання): аспірант пропустив більшість аудиторних занять, немає конспекту лекцій, дуже поверхово розуміється в проблемах курсу, контрольні завдання не були виконані, практично не брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

F 0–34 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): аспірант не відвідував або майже не відвідував заняття з даної дисципліни, не має конспекту лекцій, не розуміється в проблемах курсу, контрольні завдання не виконувалися, уникав обговорення проблемних питань дисципліни.

Форми контролю

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою таких форм контролю: поточне опитування, тестування, реферати, доповіді, виступи на семінарах, підсумковий контроль (залік).

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1				Розділ 2			Розділ 3			Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	

Розподіл балів за формами контролю.

- відвідування заняття (пара) — 1; ... 17 пар — до 17 балів
  - відповідь під час семінару — 3-5; ... 3 семінари — до 15 балів
  - виконання практичного завдання — 3-5; ... 3 практичних завдання — до 15 балів
  - усне опитування — 1-2; ... 3 усних опитування — до 6 балів
  - письмове тестування — 3-5; ... 2 письмове тестування — до 10 балів
  - підготовка та виступ з рефератом — 5-7
- Залік — до 40 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для іспиту
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); матеріали фонотеки, бібліотечні матеріали, ілюстративні матеріали.

Плани семінарських занять з курсу

Тема 1. Європейське музичне мистецтво Нового часу як культурний феномен

Питання для обговорення:

1. Поняття Нового часу як особливого етапу світової історії.
2. Витоки Нового часу в європейській культурі.
3. Значення Нового часу в історії європейської культури.
4. Музичне мистецтво в системі культури Нового часу.
5. Загальні особливості європейського музичного мистецтва Нового часу.

Тема 6. Європейське музичне мистецтво доби бароко: загальна характеристика

Питання для обговорення:

1. Поняття бароко.
2. Доба бароко та її хронологічні межі.
3. Історичні особливості розвитку європейської культури доби бароко.
4. Музична естетика доби бароко та її специфіка.
5. Теорія афектів та її роль в музичному мистецтві бароко.

Тема 7. Творча діяльність видатних музикантів доби бароко

Питання для обговорення:

1. Творча постать К. Монтеверді та його роль у формуванні європейської опери.
2. Творчість видатних італійських музикантів доби бароко (А. Кореллі, А. Вівальді, Т. Альбіноні, А. Скарлатті, Д. Скарлатті, Дж. Тартіні та ін.).
3. Італійська скрипкова школа та її майстри.
4. Творча діяльність Ж.-Б. Люлі та її роль у розвитку французького музичного мистецтва. Французькі клавесиністи (Ф. Куперен).
5. Творчість Г. Персела та англійська опера XVII ст.
6. Видатні німецькі композитори доби бароко (Д. Бухстехуде, Г. Шютц, Й. Пахельбель, Г.-Ф. Телеман та ін.).
7. Творчість Й.-С. Баха та Г. Ф. Генделя як вершина європейського музичного мистецтва доби бароко.

Тема 9. Європейське музичне мистецтво доби класицизму: загальна характеристика

Питання для обговорення:

1. Культурно-історичні передумови формування європейського музичного мистецтва класичної доби.
2. Музичне мистецтво класицизму в контексті філософських ідей та художньо-естетичних концепцій європейського Просвітництва.
3. Музична естетика класичної доби: провідні засади та принципи.
4. Типізація змісту та форми музики, музичних жанрів, музичної мови як характерна ознака музичного мистецтва класицизму.

Тема 10. Творча діяльність видатних музикантів доби класицизму

Питання для обговорення:

1. Йозеф Гайдн як основоположник музичного мистецтва віденського класицизму.
2. Творчість Й. Гайдна: загальна характеристика, основні віхи.
3. Історична роль Й. Гайдна у європейській музичній культурі.
4. Постать В. А. Моцарта в історії музики.
5. Творчість Моцарта: загальна характеристика, основні віхи.
6. Музичний театр В. А. Моцарта.
7. Симфонічна творчість В. А. Моцарта.
8. К. В. Глюк та його оперна реформа.
9. Творчість К. В. Глюка: загальна характеристика, основні віхи.
10. Художньо-філософські засади творчості Людвіга ван Бетховена.
11. Творчість Бетховена: загальна характеристика, основні віхи.
12. Формування симфонізму як методу музичного мислення.

Тема 11. Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби класицизму.

Питання для обговорення:

1. Сонатно-симфонічний цикл як провідна музична форма музики класичної доби.
2. Провідні жанри інструментальної музики віденського класицизму.
3. Оперні жанри епохи.
4. Камерно-вокальні твори класичної доби.

Тема 12. Європейське музичне мистецтво доби романтизму: загальна характеристика**Питання для обговорення:**

1. Культурно-історичні передумови формування романтизму в європейському мистецтві.
2. Музичне мистецтво романтизму в контексті філософських ідей та художньо-естетичних концепцій європейської культури XIX ст.
3. Музична естетика романтичної доби: провідні засади та принципи.
4. Образний світ європейського музичного романтизму.
5. Принципові відмінності романтичного музичного мистецтва від класичного.
6. Нові тенденції в композиторській творчості та музичному виконавстві епохи.

Тема 13. Творча діяльність видатних європейських музикантів-романтиків**Питання для обговорення:**

1. Видатні постаті європейського музичного мистецтва романтичної доби (К. М. фон Вебер, Ф. Шуберт, Р. Шуман, Ф. Ліст, Ф. Шопен, Ф. Мендельсон, Р. Вагнер, Й. Брамс, Г. Берліоз, Н. Паганіні, Дж. Мейєрбер, В. Белліні та ін.).
2. Творчість Ф. Шуберта: загальна характеристика, основні твори.
3. Творчість Р. Шумана: загальна характеристика, основні твори.
4. Творчість Ф. Шопена: загальна характеристика, основні твори.
5. Творчість Ф. Ліста: загальна характеристика, основні твори.
6. Творчість Р. Вагнера: загальна характеристика, основні твори.
7. Творчість Й. Брамса: загальна характеристика, основні твори.

Тема 14. Провідні жанри та форми європейського музичного мистецтва доби романтизму.**Питання для обговорення:**

1. Переосмислення класичних жанрових засад у європейському музичному мистецтві романтичного напрямку.
2. Провідна роль вокальної (пісня, романс) та інструментальної мініатюри в європейському музичному мистецтві романтичної доби.
3. Цикл мініатюр як один з найважливіших жанрів європейського музичного мистецтва романтичної доби.

Тема 15. Європейське музичне мистецтво імпресіонізму: загальна характеристика**Питання для обговорення:**

1. Культурно-історичні передумови формування імпресіонізму в європейському мистецтві другої половини XIX ст.
2. Музичний імпресіонізм в контексті художньо-естетичних ідей європейського мистецтва другої половини XIX ст.
3. Музична естетика імпресіонізму: провідні засади та принципи.

Тема 16. Творча діяльність видатних музикантів-імпресіоністів**Питання для обговорення:**

1. Видатні постаті європейського музичного мистецтва імпресіонізму.
2. Творчість Клода Дебюсі: загальна характеристика, основні твори.
3. Творчість Моріса Равеля: загальна характеристика, основні твори.

Тема 17. Європейське музичне мистецтво на зламі XIX–XX ст.: від Нового до Новітнього часу

Питання для обговорення:

1. Культурно-історичні передумови кризи класико-романтичної традиції в європейському мистецтві кінця XIX ст.
2. Кризові явища в європейському музичному мистецтві кінця XIX ст.
3. Початок формування нових художніх ідей та принципів в європейському музичному мистецтві початку XX ст. в контексті зміни культурних парадигм на зламі Нового та Новітнього часу.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Європейське музичне мистецтво Нового часу як культурний феномен
2. Новий час: поняття, витоки, значення в історії європейської культури.
3. Музичне мистецтво в системі культури Нового часу: загальні особливості.
4. Європейське музичне мистецтво доби Відродження: загальна характеристика
5. Змістовні трансформації в музичному мистецтві Відродження в контексті художніх парадигм Нового часу.
6. Творча діяльність видатних музикантів доби Відродження (Палестрина, Орландо Лассо та ін.)
7. Виникнення опери як змістовний ітог творчих пошуків митців Відродження.
8. Європейське музичне мистецтво доби бароко: загальна характеристика
9. Музична естетика доби бароко та її специфіка.
10. Теорія афектів та її роль в музичному мистецтві бароко.
11. Творча постать К. Монтеверді та його роль у формуванні європейської опери.
12. Творчість видатних італійських музикантів доби бароко (А. Кореллі, А. Вівальді, А. Скарлатті).
13. Творча діяльність Ж.-Б. Люллі та її роль у розвитку французького музичного мистецтва.
14. Творчість Г. Персела та англійська опера XVII ст.
15. Видатні німецькі композитори доби бароко (Д. Бухстехуде, Г. Шютц, Й. Пахельбель, Г.-Ф. Телеман).
16. Творчість Й.-С. Баха та Г. Ф. Генделя як вершина європейського музичного мистецтва доби бароко.
17. Європейське музичне мистецтво доби класицизму: загальна характеристика
18. Музичне мистецтво класицизму в контексті філософських ідей та художньо-естетичних концепцій європейського Просвітництва.
19. Музична естетика класичної доби: провідні засади та принципи.
20. Типізація змісту та форми музики, музичних жанрів, музичної мови як характерна ознака музичного мистецтва класицизму.
21. Йозеф Гайдн як основоположник музичного мистецтва віденського класицизму. Творчість Й. Гайдна: загальна характеристика, основні віхи.
22. Творчість Моцарта: загальна характеристика, основні віхи. Музичний театр В. А. Моцарта.
23. Творчість К. В. Глюка: загальна характеристика, основні віхи, оперна реформа.
24. Художньо-філософські засади творчості Людвіга ван Бетховена.
25. Творчість Бетховена: загальна характеристика, основні віхи.
26. Сонатно-симфонічний цикл як провідна музична форма музики класичної доби. Формування симфонізму як методу музичного мислення.

27. Оперні жанри епохи віденського класицизму.
28. Камерно-вокальні твори класичної доби.
29. Європейське музичне мистецтво доби романтизму: загальна характеристика
30. Музичне мистецтво романтизму в контексті філософських ідей та художньо-естетичних концепцій європейської культури ХІХ ст.
31. Музична естетика романтичної доби: провідні засади та принципи.
32. Нові тенденції в композиторській творчості та музичному виконавстві епохи.
33. Видатні постаті європейського музичного мистецтва романтичної доби.
34. Творчість Ф. Шуберта: загальна характеристика, основні твори.
35. Творчість Р. Шумана: загальна характеристика, основні твори.
36. Творчість Ф. Шопена: загальна характеристика, основні твори.
37. Творчість Ф. Ліста: загальна характеристика, основні твори.
38. Творчість Р. Вагнера: загальна характеристика, основні твори.
39. Творчість Й. Брамса: загальна характеристика, основні твори.
40. Переосмислення класичних жанрових засад у європейському музичному мистецтві романтичного напрямку.
41. Провідна роль вокальної (пісня, романс) та інструментальної мініатюри в європейському музичному мистецтві романтичної доби.
42. Цикл мініатюр як один з найважливіших жанрів європейського музичного мистецтва романтичної доби.
43. Європейське музичне мистецтво імпресіонізму: загальна характеристика
44. Творчість Клода Дебюсі: загальна характеристика, основні твори.
45. Творчість Моріса Равеля: загальна характеристика, основні твори.
46. Європейське музичне мистецтво на зламі ХІХ–ХХ ст.: від Нового до Новітнього часу
47. Культурно-історичні передумови кризи класико-романтичної традиції в європейському мистецтві кінця ХІХ ст.
48. Початок формування нових художніх ідей та принципів в європейському музичному мистецтві початку ХХ ст. в контексті зміни культурних парадигм на зламі Нового та Новітнього часу.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Антонець О.А. Еволюція салонної музики в європейській культурі : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Харківський державний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2006. 20 с.
2. Асатурян А. Камерно-вокальний стиль К. Дебюсі: етапи становлення, віяння часу // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки, та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. Вип. 41. Класика в сучасній культурі / Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського; ред. упор. Л. Русакова. Х. : Видавництво Тов. САМ, 2014. С. 184–196.
3. Боровик М. Музичні форми та жанри. К.: АН УРСР, 1962. 61 с.
4. Вахраньов Ю. Ф. Клавір і клавірна музика на Україні середини ХVІІ — першої чверті ХІХ століть в історичних та літературних матеріалах // Зб. наук. праць ХІМ / [упоряд. П. П. Калашник, Н. Л. Очеретовська]. Харків : Музична Харківщина, 1992. С.159–174.
5. Герасимова-Персидська Н. Хоровий концерт на Україні в ХVІІ—ХVІІІ ст. К.: Муз. Україна, 1978.182 с.
6. Гребнева І. В. Формування скрипкового стилю в concerti grossi А. Кореллі : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Харківський нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків, 2014. 16 с.

7. Даньшина (Артем'єва) В. Б. Французький музичний театр від бароко до класицизму (на матеріалі творчості Жааи-Батіста Люллі та Жана-Філіпа Рамо): автореф... канд. мистецтвозн., спец.: 17.00.03 – музичне мистецтво. Одеса : Одеська нац. музична академія ім. А.В.Нежданової, 2010. 20 с.
8. Друскін Я. Про риторичні прийоми в музиці Й. С. Баха. Київ: Музична Україна, 1972. 109 с.
9. Єрошенко О. В. Емоційна сфера у вокальній творчості: музично-естетичні та виконавські аспекти : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2008. 19 с.
10. Жанр музичний // Українська музична енциклопедія, Т.2 — Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. 2008. С. 69-72
11. Жаркова В. Роль пластичного компонента в історії французької опери (від Жана Баттіста Люллі до Моріса Равеля) // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського. Науковий журнал. 2012. №3 (16). С.76-83.
12. Жаркова В. Б. Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Т.1. Київ. ArtHuss. 2018. Т.2. Київ. ArtHuss. 2020.
13. Жаркова В. Про нові орієнтири європейської музичної культури XVII століття //Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство. Зб. статей. Вип. 38 Київ. 2011. С.104-113.
14. Жаркова В. Творчі прозріння Клаудіо Монтеверді та вчення про афекти в його епоху) // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство. Зб. статей. Вип. 36. Київ. 2011. С. 28-37.
15. Жаркова В. Жанр придворного балету як унікальний феномен в історії французької культури XVII століття // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство. Зб. статей. Вип. 48. Київ. 2014. С.148-158.
16. Забара М. Фортепіанні школи першої половини XIX століття та лейпцизька консерваторія / Київське музикознавство. Зб. статей. Вип. 40. Київ : Київський інститут музики імені Р. М. Глієра, 2011. С.174-183.
17. Зарубіжна музична культура XVII—XX ст.: Тематичний збірник наук. праць / Київська державна консерваторія імені П.І. Чайковського. К: Інформ-видав. «Компас», 1991. 157 с.
18. Іванов В. Дмитро Бортнянський: монографія. Київ: Муз. Україна, 1980. 143 с.
19. Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа. XVII—XIX століття : навч. посібник ; за ред. М. Р. Черкашиної. К. : Заповіт, 1998. 384 с.
20. Карачевцева І. М. Скрипкові сонати К. Вебера, Ф. Шуберта, Ф. Мендельсона у музично-історичній ситуації 1810-1820-х років : автореф. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського. Харків, 2015. 17 с.
21. Кашкадамова Н. Мистецтво виконання на клавішно-струнних інструментах (клавікорд, клавесин, фортепіано) XIV—XVIII ст. / [гол. ред. Задворний С. В.; ред. Зелінський О. С.]. Тернопіль: Астон, 1998. 299 с.
22. Класична музична література XVII – першої половини XIX ст. / І.Іванова, А.Мізітова, Н.Некрасова. Навч. посіб. – К.: Держ. метод. центр навч. закл. культ. і мистецтв України, 2003. – 306 с.
23. Котляревський І. Й. Гайдн: мистецтво оптимізму. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: Збірник наукових праць / Ред.-упорядн. Л. В. Русакова. Вип. 27. Харків, 2009. 298 с.
24. Лісецький С.Й. Про сучасну концепцію українського історичного музикознавства // Мистецтвознавчі записки, 21. К., 2012. С. 3–9.

25. Лобанова М. Західноєвропейське музичне бароко: проблеми естетики та поетики. Київ : Музика, 1994. 320 с. http://lukashevichus.info/knigi/lobanova_zap-ievropesk_muz_barocco.pdf
26. Лошков Ю.І. Генеза та становлення диригентського виконавства в Україні: моногр. Х. : ХДАК, 2007. 235с.
27. Ляхіна Т. Фантазії для скрипки на запозичені теми в контексті становлення віртуозно-романтичного стилю виконавства : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. / Нац. муз. акад. України імені П. І. Чайковського. Київ, 2014. 249 с
28. Мала українська музична енциклопедія: наук. видання / Упор. О.Залеський. Мюнхен, 1971. 325 с.
29. Миклашевський Й. М. Музична і театральна культура Харкова кінця XVIII – першої половини XIX ст. Київ : Наук. думка, 1967. 159 с.
30. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації : Навчальний посібник. Київ : Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, 2013. 134 с.
31. Музична естетика західноєвропейського Середньовіччя та Відродження / упор. В. Шестаков. К.: Муз. Україна, 1976. 264 с.
32. Музична естетика Західної Європи XVII–XVIII століть. К. : Музика, 1971. 687 с.
33. Опанасюк О. Іntenціонально-стильовий вимір європейської та української музичної культури кінця XIX — початку XXI ст. // Синергетична парадигма простору культури: монографія / наук. ред В. Шульгіна. К.: НАКККіМ, 2014. С. 131–176.
34. Палій Н.В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Історія музики» для студентів музично-педагогічного факультету зі спеціальності 014.13: «Музичне мистецтво» – ТНПУ імені Володимира Гнатюка 2016 р. – 46 с.
35. Польська І. І. Йоганнес Брамс і його музична естетика // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. / Відп. ред. Н. Є. Трегуб. Харків. держ. акад. дизайну та мистецтв. Х. : ХДАДМ, 2012. № 5. С. 23-26.
36. Польська І. І. Камерний ансамбль : Історія, теорія, естетика : монографія. Х. : ХДАК, 2001. 396 с.
37. Польська І. І. Камерний ансамбль доби віденського класицизму (до питання про жанрову кристалізацію) // Теоретичні та практичні питання культурології : зб. наук. ст. Вип. XVII. Мелітополь : Сана, 2004. С. 3–11.
38. Польська І. І. Камерний ансамбль епохи романтизму // Сучасні підходи до оптимізації педагогічного процесу : зб. наук. пр. К. : Науковий світ, 2001. С.188-195. (Проблеми сучасного мистецтва і культури).
39. Польська І. І. Моцарт та народження жанру фортепіанної чотириручної сонати // Музичне мистецтво і культура: науковий вісник / Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової. Вип. 31. Кн. 2. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 6-20.
40. Польська І. І. Фортепіанний та камерний ансамбль у житті та творчості Фридерика Шопена // Modern culture studies and art history: an experience of Ukraine and EU : Collective monograph. Riga : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2020. P. 360-381.
41. Помпеева А. Ю. Вокальна стилістика у європейській опері малої форми кінця XIX–поч. XX століть : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. П. Котляревського. Харків, 2017. 21 с.
42. Пясковський І. Фреймові моделі поліфонічних стилів // Музичний стиль : теорія, історія, сучасність / Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. К. : НМАУ, 2004. Вип. 38. С. 9-15.
43. Ростовський О. Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: Навч. посібник. Ніжин : Вид-во НДПУ, 2003. 193 с.

44. Рощенко О. Г. Нова міфологія романтизму і музика (проблеми енциклопедичного аналізу музики) : монографія. Х. : ХНУРЕ, 2004. 288 с.
45. Савицька Н. Хронос композиторської життєтворчості: монографія. Львів: Сполом, 2008. 320 с.
46. Садовникова О. Авторський стиль в музиці Й. Брамса: автореф. дис. ... канд мистецтвознавства; 17.00.03 – «Музичне мистецтво». Х.: ХДУМ, 2007. 17 с.
47. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки : посібник. Вінниця : Нова Книга, 2013. 176 с.
48. Стахевич Г.О. Жанр фортепіанного концерту в творчості австро-німецьких композиторів-піаністів кінця XVIII – першої половини XIX ст. // Twórcza - kultura - wymiary czasu. Międzynarodowe naukowe czytania 2016 w Muzeum B. Latoszyńskiego w Żytomerzu : zbiór artykułów / red. L. Jerszowa, C. Nowosielski. Żytomierz : Wydawca «О.О. Євенок», 2016. S. 353-369.
49. Хазієва Е. Музичне мистецтво Західної Європи кінця XVI – початку XIX століття: Тексти лекцій з курсу «Історія зарубіжної музики» для студентів музичних груп психолого-педагогічного факультету. Полтава: ПДПУ імені В. Г. Короленка, 2009. 103 с. URL: <https://pandia.ru/text/79/497/45236.php>
50. Чекан Ю. До питання визначення предмету історії музики // Матеріали міжнародної наукової конференції «Музично-історичні концепції у минулому і сучасності». Львів: Сполом, 1997. С. 17 – 23.
51. Чернявська М.С. Епоха романтизму в фортепіанній музиці (до проблеми різноманіття фортепіанних стилів XIX століття) // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Зб. наук. пр. Вип. 20 / За заг. ред. акад. Євтуха М.Б., укл. О.В. Михайличенко. Київ: Вид. центр КНЛУ, НМАУ, 2002. С.186-191.
52. Чернявська М.С. Л. ван Бетховен і фортепіанна культура кінця XVIII – початку XIX ст. (проблема формування фортепіанної фактури) : автореф. дис ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Національна музична академія України імені П.І. Чайковського. Київ, 2001. 19 с.
53. Чернявська М. Піаністичні дуелі Л. Бетховена і його сучасників-віртуозів // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. Вип. 45. Бетховен – terra incognita / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; Харків : Видавництво ТОВ «С. А. М.», 2015. 244 с.
54. Шабалтіна С. Клавесин крізь століття. Замітки виконавця. К. : 2013. 160 с.
55. Polskaya I. Chamber Ensemble of the Baroque Era: Specifics and Typology // Musical art: historical and theoretical discourse : collective monograph / I. Konovalova, I. Polskaya, O. Roshchenko, etc. – Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2020.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського — mtlib.org.ua/
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка — <http://korolenko.kharkov.com/e-katalog.html>
4. Інтернет-ресурси:
  - Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.
  - Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.
  - Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>
  - Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>.
  - Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
  - Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти — <http://num.kharkiv.ua/share/intermusic/>

- Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського — <http://naukvisnyknmau.com.ua/>
- Українське музикознавство — <http://musicology.com.ua/>
- Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка — <https://muzuniversum.com/index.php/journal>
- Аспекти історичного музикознавства — [http:// num.kharkiv.ua/share/aspekty/](http://num.kharkiv.ua/share/aspekty/)
- Науковий вісник Одеської національної музичної академії імені А.В.Нежданової «Музичне мистецтво і культура» — <http://music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culture-journal>
- Мистецтвознавчі записки — <http://journals.uran.ua/mz>
- Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство — <https://nakkkim.edu.ua/science/vidannya-akademiji>
- Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва — <http://journals.uran.ua/visnyknakkkim>

Навчальне видання

**ЄВРОПЕЙСЬКЕ МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО
НОВОГО ЧАСУ**

Програма та навчально-методичні матеріали

Укладач:

І.І. Польська, доктор мистецтвознавства, професор

Комп'ютерний набір І.І. Польська
Комп'ютерна верстка І. Колесник

Друкується в авторській редакції

План 2023

Підписано до друку 25.05.2023 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф
Ум. друк. арк. _____ Тираж 100. Зам № _____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК